

Huvudman

Fagersta kommun

info@fagersta.se

Beslut

Datum 2025-03-17

Dnr SI 2024:9837

Sida 1 (4)

Ärendet

Tillsyn av den kommunala vuxenutbildningen i Fagersta kommun.

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen genomför under vårterminen 2025 en tematisk tillsyn för att kontrollera om verksamheten som ingår i tillsynen uppfyller författningarnas krav beträffande att nationella prov används och genomförs i kurser på gymnasial nivå där nationella prov är obligatoriskt. Tillsynen avgränsar sig till de kurser som huvudmannen bedriver i egen regi.

Tillsynen har genomförts genom besök i verksamheten den 11 mars 2025. Som en del av tillsynen har intervjuer med lärare och rektorn genomförts. Vidare har dokumentation granskats, bland annat uppgifter gällande elevers deltagande i de nationella proven.

Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

De nationella proven används och genomförs

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av det skriftliga underlag som Skolinspektionen har tagit del av samt av intervjuer med lärare och rektorn framgår att de nationella proven genomförs i samtliga kurser på gymnasial nivå där det är obligatoriskt. Av de dokument som Skolinspektionen tagit del av framgår att samtliga delprov genomförts i alla kurser som avslutats under hösten 2024. Lärarna och rektorn uppger att varje lärare planerar in de nationella proven i den eller de kurser som de är ansvariga för. Det genomförs alltid ett

huvudsakligt provtillfälle i slutet av varje kursperiod. I ämnet matematik genomförs samtliga delprov samma dag. I svenska som andraspråk och engelska genomförs delproven vid separata tillfällen. Vidare framgår att lärarinformationen för varje prov används och följs, exempelvis vad gäller vilka hjälpmedel eleverna får ha. Det framgår även att uppsatser skrivs på en digital enhet och avidentifieras. Det finns tydliga rutiner i verksamheten kring hur provtillfällena går till och hur risken för fusk ska minimeras, exempelvis kring att eleverna lämnar ifrån sig sina mobiltelefoner och väskor.

Rättslig reglering

Enligt förordningen om vuxenutbildning ska nationella prov användas inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå i de kurser som anges i 10 a § och inom kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare. Syftet med proven är att stödja betygssättningen. När nationella prov används ska eleverna delta i alla delar av proven. Rektorn får besluta att en elev inte behöver delta i ett nationellt prov eller i någon eller några delar av ett sådant prov, om det finns särskilda skäl. (4 kap. 10 § förordningen om vuxenutbildning i dess lydelse enligt SFS 2017:1109)

Enligt förordningen om vuxenutbildning ska vidare nationella prov användas inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå i engelska kurserna 5 och 6, matematik kurserna 1–4 och svenska kurserna 1 och 3 eller svenska som andraspråk kurserna 1 och 3. Proven ska vara uppdelade i delprov som genomförs på vissa dagar eller under vissa perioder. (4 kap. 10 a § första och andra styckena förordningen om vuxenutbildning i dess lydelse enligt SFS 2017:1109)

Enligt förordningen om vuxenutbildning ska eleven skriva uppsatserna i de nationella proven i engelska och svenska eller svenska som andraspråk inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå på dator eller annan digital enhet. Rektorn får besluta att eleven inte behöver skriva uppsatserna i proven på dator eller annan digital enhet, om det finns särskilda skäl. (4 kap. 10 b § förordningen [2011:1108] om vuxenutbildning)

Av Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2013:19) om hantering och genomförande av nationella prov i pappersformat framgår att bestämmelser om nationella prov finns bland annat i 4 kap. förordningen om vuxenutbildning.

Av Skolverkets föreskrifter om hantering och genomförande av nationella prov i pappersformat framgår även att rektorn ansvarar för att

bestämmelserna i föreskrifterna följs. Rektorn får inte överlåta sitt ansvar enligt första stycket. (3 § Skolverkets föreskrifter om hantering och genomförande av nationella prov i pappersformat)

Enligt Skolverkets föreskrifter om hantering och genomförande av nationella prov i pappersformat ska skolenheten ha rutiner så att eleverna genomför ett prov på ett likvärdigt sätt och på ett sådant sätt att ett prov kan användas som underlag vid en bedömning av elevernas kunskaper i det ämne eller den kurs som provet avser. Vid provgenomförandet ska eleverna ha tillgång till sådant material som anges i lärarinformationen för varje prov. I lärarinformationen anges vilka hjälpmedel som är tillåtna. Mobiltelefon eller annan elektronisk utrustning är inte tillåtna hjälpmedel, om inte annat särskilt anges i lärarinformationen. (18 § Skolverkets föreskrifter om hantering och genomförande av nationella prov i pappersformat)

Enligt Skolverkets föreskrifter om hantering och genomförande av nationella prov i pappersformat ska eleverna genomföra ett prov på det sätt som anges i lärarinformationen för provet. (19 § Skolverkets föreskrifter om hantering och genomförande av nationella prov i pappersformat)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Elever deltar i alla delar av ett nationellt prov

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av det skriftliga underlag som Skolinspektionen har tagit del av samt av intervjuer med lärare och rektorn framgår att samtliga elever alltid förväntas delta i alla delar av ett nationellt prov i de kurser där det är obligatoriskt, om inte rektorn beslutat att en elev inte behöver delta. Att rektorn fattar ett sådant beslut är dock mycket ovanligt. Det framgår även att det i de flesta fall är en hög andel av eleverna som genomför de nationella proven. Lärarna uppger att det förekommer att elever är sjuka eller själva väljer att inte skriva ett prov eller delprov om de vet på förhand att de inte kommer få ett godkänt betyg. Det är dock aldrig ett beslut från läraren, utan samtliga elever har alltid möjlighet att skriva provet.

Rättslig reglering

Enligt förordningen om vuxenutbildning ska nationella prov användas inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå i de ämnen på de nivåer som anges i 10 a § och inom kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare i de kurser som anges i samma paragraf. Syftet med proven är att stödja betygssättningen. När nationella prov används ska eleverna delta i alla delar av proven. Rektorn får besluta att en elev inte behöver delta i ett nationellt prov eller i någon eller några delar av ett sådant prov, om det finns särskilda skäl. (4 kap. 10 § förordningen om vuxenutbildning i dess lydelse enligt SFS 2017:1109)

Enligt förordningen om vuxenutbildning ska vidare nationella prov användas inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå i engelska kurserna 5 och 6, matematik kurserna 1–4 och svenska kurserna 1 och 3 eller svenska som andraspråk kurserna 1 och 3. Proven ska vara uppdelade i delprov som genomförs på vissa dagar eller under vissa perioder. (4 kap. 10 a § första och andra styckena förordningen om vuxenutbildning i dess lydelse enligt SFS 2017:1109)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas även i denna del.

X Malin Lundquist

Beslutsfattare
Signerat av: Malin Lundquist

X Maja Beckman

Föredragande
Signerat av: Maja Beckman